

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)
รายวิชา ๒๑๐ ๓๐๒ พื้นฐานภาษาบาลี
ประจำภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๒

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/วิทยาลัยสงฆ์	วิทยาเขตขอนแก่น

หมวดที่ ๑ ข้อมูลโดยทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา ๒๑๐ ๓๐๒ พื้นฐานภาษาบาลี
2. จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๓) (๓-๐-๖) (ไม่นับหน่วยกิต)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา ปริญญาโท (พุทธบริหารการศึกษา)
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปัญโญ / พระมหาภิรัฐกรณ์ อัสมาลี, ดร. ป.ธ.๙
5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ☒ ภาคการศึกษาที่ ๑ ☐ ภาคการศึกษาที่ ๒ // ☐ ชั้นปีที่ ๑ ☒ ชั้นปีที่ ๒
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
8. สถานที่เรียน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น อาคาร ๑๐๐ ปี สมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสภมหาเถร) ๓๐ หมู่ ๑ ต.โคกสี อ.เมือง จ.ขอนแก่น
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด พฤษภาคม ๒๕๖๒

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา</p> <p>๑. เพื่อให้นิสิตสามารถพูด อ่าน เขียน อ่านภาษาบาลีได้ถูกต้อง</p> <p>๒. เพื่อให้นิสิตสามารถออกเสียงภาษาบาลีได้ถูกต้อง</p> <p>๓. เพื่อให้นิสิตสามารถแปลภาษาบาลีเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาบาลีได้</p>
<p>๒. วัตถุประสงค์</p> <p>วัตถุประสงค์ในการการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา</p> <p>เพื่อเพิ่มเติมเนื้อหา ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงข้อมูล เพื่อการบูรณาการกับศาสตร์อื่นๆ โดยอาศัยการประเมินจากผู้เรียน และคณาจารย์เข้าสู่ขบวนการสอนโดย E-Learning</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>1. คำอธิบายรายวิชา</p> <p>ศึกษาความเป็นมาและความสำคัญของภาษาบาลี ภาษาบาลีหรือสันสกฤตในภาษาไทย พระปริยัติธรรมแผนกบาลีของคณะสงฆ์ หลักบาลีไวยากรณ์ การอ่าน การพูด การเขียน และการแปลภาษาบาลี การแปลบทสวดมนต์ต่างๆ การประยุกต์ใช้ภาษาบาลีในชีวิตประจำวัน</p>											
<p>2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>บรรยาย</th> <th>สอนเสริม</th> <th>การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน</th> <th>การศึกษาด้วยตนเอง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>บรรยาย ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์</td> <td>การสอนเสริม ไม่มี</td> <td>การฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม ไม่มี</td> <td>ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์</td> </tr> </tbody> </table>				บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	บรรยาย ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์	การสอนเสริม ไม่มี	การฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม ไม่มี	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง								
บรรยาย ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์	การสอนเสริม ไม่มี	การฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม ไม่มี	ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ๖ ชั่วโมงต่อสัปดาห์								
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล</p> <p>จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยแจ้งให้ทราบล่วงหน้า</p>											

หมวดที่ ๔ การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

<p>1. คุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา</p> <p>๑. นิสิตมีความรับผิดชอบต่อภาษาบาลีในฐานะเป็นภาษาจารึกคำสอนในพระพุทธศาสนา</p> <p>๒. นิสิตเห็นคุณค่าของการพัฒนาปัญญาทางด้านภาษาบาลี</p>
<p>๑.๒ วิธีการสอน</p> <p>สอดแทรกการยกตัวอย่างประกอบเข้าไปในเนื้อหา เชื่อมโยงประเด็นเข้าสู่คุณธรรม จริยธรรม ตรงต่อเวลาต่อการ</p>

เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ รับผิดชอบในการทำงานที่มอบหมาย พร้อมทั้งให้ความซื่อสัตย์ในการสอบ
<p>๑.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>เข้าเรียนตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกำหนดของอาจารย์ผู้สอน ไม่ทุจริตในการสอบ</p>
<p>2. ความรู้</p>
<p>๒.๑ ความรู้ที่ต้องได้รับ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. นิสิตเข้าใจประวัติและความสำคัญของภาษาบาลี ๒. นิสิตเข้าใจภาษาบาลีหรือสันสกฤตในภาษาไทย ๓. นิสิตเข้าใจความเป็นมาของพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของคณะสงฆ์ ๔. นิสิตเข้าใจหลักบาลีไวยากรณ์ การอ่าน การพูด การเขียน และการแปลภาษาบาลี ๕. นิสิตสามารถสวดมนต์ภาษาบาลี พร้อมแปลได้ ๖. นิสิตสามารถประยุกต์ใช้ภาษาบาลีในชีวิตประจำวัน
<p>๒.๒ วิธีการสอน</p> <p>บรรยาย พร้อมยกตัวอย่างประกอบ มีความคิดวิเคราะห์ถาม-ตอบในชั้นเรียน สามารถไปค้นคว้าเพิ่มเติม และจัดทำรายงานเสนอในชั้นเรียน</p>
<p>๒.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>ทดสอบโดยข้อเขียน ประเมินจากผลของงานที่ได้รับมอบหมาย ประเมินจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน</p>
<p>3. ทักษะทางปัญญา</p>
<p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา</p> <p>ความสามารถในการคิดและหาเหตุผลความเป็นมาของบาลี อิทธิพลบาลีที่มีต่อภาษาไทย โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี การประยุกต์ใช้ และการอนุรักษ์สืบทอดภาษาบาลี</p>
<p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <p>ฝึกให้วิเคราะห์ ค้นคว้าข้อมูล อภิปรายผล</p>
<p>๓.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>ทดสอบโดยข้อเขียน สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การอภิปรายนำเสนอรายงาน เสนอความคิดเห็น</p>
<p>4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p>
<p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา</p> <p>มอบหมายงานเป็นกลุ่มโดยมีผู้นำกลุ่ม และสมาชิก โดยมีการปรับเปลี่ยนความรับผิดชอบเพื่อพัฒนาการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความรับผิดชอบและรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง</p>
<p>๔.๒ วิธีการสอน</p>

<p>๑. ให้นักศึกษาตอบแบบประเมินผลทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน</p> <p>๒. ศึกษาค้นคว้างานตามที่มอบหมาย</p> <p>๓. มอบหมายงานแบบฝึกหัด</p> <p>๔. มอบงานให้พระนิสิตศึกษาค้นคว้าแล้วนำมาอภิปราย</p> <p>๕. ให้พระนิสิตร่วมกิจกรรมด้วยการซักถาม</p>										
<p>๔.๓ วิธีการประเมินผล</p> <p>ประเมินจากการมีส่วนร่วม มีการทำงานเป็นทีม พร้อมทั้งผลงานและโครงงานมานำเสนอ</p>										
<p>5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <p>งานมอบหมายที่ต้องใช้ทักษะในการวิเคราะห์ โดยการใช้การสื่อสารเชิงปริมาณ และคุณภาพ</p> <p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <p>ระยะที่ ๑ ทดสอบก่อนเรียนในรายวิชา แนะนำเค้าโครงการบรรยาย บรรยายรายละเอียดในเนื้อหาวิชา จัดกลุ่มอภิปรายหน้า</p> <p>ระยะที่ ๒ แนะนำให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ให้ศึกษาค้นคว้าและทำรายงานส่ง ทดสอบหลังบรรยายไปแล้ว</p> <p>๕.๓ วิธีการประเมินผล</p> <table border="0"> <tr> <td>- จิตพิสัย (ความตั้งใจ ร่วมมือ มารยาท มนุษยสัมพันธ์ ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ)</td> <td>ร้อยละ ๑๐</td> </tr> <tr> <td>- พุทธิพิสัย (ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ เอกสาร รายงาน สอบกลางภาค)</td> <td>ร้อยละ ๔๐</td> </tr> <tr> <td>- ทักษะพิสัย (ความพร้อม ความเชี่ยวชาญในการนำเสนอหรือแสดงออกในวิชาการ)</td> <td>ร้อยละ ๑๐</td> </tr> <tr> <td>สอบปลายภาค</td> <td>ร้อยละ ๔๐</td> </tr> <tr> <td></td> <td>รวมร้อยละ ๑๐๐</td> </tr> </table>	- จิตพิสัย (ความตั้งใจ ร่วมมือ มารยาท มนุษยสัมพันธ์ ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ)	ร้อยละ ๑๐	- พุทธิพิสัย (ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ เอกสาร รายงาน สอบกลางภาค)	ร้อยละ ๔๐	- ทักษะพิสัย (ความพร้อม ความเชี่ยวชาญในการนำเสนอหรือแสดงออกในวิชาการ)	ร้อยละ ๑๐	สอบปลายภาค	ร้อยละ ๔๐		รวมร้อยละ ๑๐๐
- จิตพิสัย (ความตั้งใจ ร่วมมือ มารยาท มนุษยสัมพันธ์ ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ)	ร้อยละ ๑๐									
- พุทธิพิสัย (ความรู้ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ เอกสาร รายงาน สอบกลางภาค)	ร้อยละ ๔๐									
- ทักษะพิสัย (ความพร้อม ความเชี่ยวชาญในการนำเสนอหรือแสดงออกในวิชาการ)	ร้อยละ ๑๐									
สอบปลายภาค	ร้อยละ ๔๐									
	รวมร้อยละ ๑๐๐									

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๑	แนะนำรายละเอียดวิชา ความสำคัญภาษาบาลี การวัดผลกิจกรรมการเรียนการสอน	๓	- อธิบายกิจกรรมการเรียน การสอน และการวัดผล ประเมินผล	พม.พิสิฐ วิสิษฐปณฺโญ
๒	ประวัติและความสำคัญของภาษาบาลี ที่มีต่อพระพุทธศาสนาและสังคม	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป	พม.พิสิฐ วิสิษฐปณฺโญ

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
๓	อิทธิพลภาษาบาลีหรือสันสกฤตใน ภาษาไทย	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป	พม.พิสิฐ วิสิษฐุปลโย
๔	พระปริยัติธรรมแผนกบาลีของคณะ สงฆ์ไทย : อดีต ปัจจุบัน อนาคต	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป	พม.พิสิฐ วิสิษฐุปลโย
๕	อักขรวิธี/ฝึกอ่านบาลี และ ฝึกเขียน บาลีโรมัน	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป - ทำแบบฝึกหัดท้ายบท	พม.พิสิฐ วิสิษฐุปลโย
๖	นามศัพท์/ลิงค์/วณะ/วิภัติ/การันต์	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป - ทำแบบฝึกหัดท้ายบท	พม.พิสิฐ วิสิษฐุปลโย
๗	การฝึกแจกศัพท์นามศัพท์ด้วยวิภัติ	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป -ทำแบบฝึกหัดท้ายบท	พม.พิสิฐ วิสิษฐุปลโย
๘	สอบกลางภาค	๓		พม.พิสิฐ วิสิษฐุปลโย
๙	การฝึกแจกศัพท์นามศัพท์ด้วยวิภัติ	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป - ทำแบบฝึกหัดท้ายบท	พม.ภริษฐุภรณ์ อัสมาลี ,ดร.
๑๐	ฝึกแปลอุกฤษพากย์	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป - ทำแบบฝึกหัดท้ายบท	พม.ภริษฐุภรณ์ อัสมาลี ,ดร.
๑๑	คณิตศาสตร์ในภาษาบาลี	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป - ทำแบบฝึกหัดท้ายบท	พม.ภริษฐุภรณ์ อัสมาลี ,ดร.
๑๒	ฝึกต่อสังขยา ใช้ในการเทศน์ ๒ ธรรม มาสน์	๓	-บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายสรุป - ทำแบบฝึกหัดท้ายบท	พม.ภริษฐุภรณ์ อัสมาลี ,ดร.
๑๓	ฝึกแปลพุทธพจน์ที่สำคัญใน		- บรรยายประกอบสื่อ	พม.ภริษฐุภรณ์ อัสมาลี

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน สื่อที่ใช้ (ถ้ามี)	ผู้สอน
	พระไตรปิฎก		- บรรยายประกอบสื่อ - ทำแบบฝึกหัดท้ายบท	,ดร.
๑๔	ฝึกแปลบทสวดมนต์ภาษาบาลี	๓	- บรรยายประกอบสื่อ - บรรยายประกอบสื่อ - ทำแบบฝึกหัดท้ายบท	พม.ภริรัฐกรณ์ อัสมาลี ,ดร.
๑๕	สรุปพื้นฐานภาษาบาลี	๓	- บรรยาย/อภิปรายผล	พม.พิสิฐ วิสิษฐบุญโญ พม.ภริรัฐกรณ์ อัสมาลี ,ดร.
๑๖	สอบปลายภาค	๓		

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
๑	๑.๑,๑.๖, ๑.๗,๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒	สอบกลางภาค สอบปลายภาค	๗ ๑๖	๒๐ % ๔๐ %
๒	๑.๑, ๑.๖, ๑.๗, ๒.๑, ๒.๔-๒.๖, ๓.๒, ๔.๑-๔.๖,๓.๔.	วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า การนำเสนอรายงาน การทำงานกลุ่มและผลงาน การอ่านและสรุปบทความ การส่งงานตามที่มอบหมาย	ตลอดภาค การศึกษา	๒๐ %
๓	๑.๑-๑.๗, ๓.๑	การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วม อภิปราย เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก

บุญมี พิมพ์โพธิ์. **หลักบาลีไวยากรณ์เบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ส.ธรรมภักดี, ๒๕๒๘.

พระมหาชนแดน สมบุตร, **ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี** สำนักเรียนในกรุงเทพมหานคร, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ๒๕๕๐.

<p>พระมหานิยม อุตตโม, คู่มือการศึกษาบาลีไวยากรณ์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, ๒๕๒๘. พระศาสนโศภน (จตุตสโล), หนังสือสวดมนต์แปล (ไทย-บาลี), พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, กรุงเทพฯ: มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๓๓. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, อุบายพากย์ปรีววรรณ, พิมพ์ครั้งที่ ๓๔, กรุงเทพฯ: มหามกุฏราช วิทยาลัย, ๒๕๕๘. เสฐียรพงษ์ วรรณปก, บาลีเรียนง่าย เล่ม ๑, กรุงเทพฯ : หอรัตนชัยการพิมพ์ชัย, ๒๕๔๓. ชะเอม แก้วคล้าย, ลักษณะการใช้ศัพท์บาลีสันสกฤตในภาษาไทย, กรุงเทพฯ : สหธรรมิก, ๒๕๔๗.</p>
2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ (ไม่มี)
3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ (ไม่มี)

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา ผู้เรียนประเมินประสิทธิผลของรายวิชา การเรียนการสอน การจัดกิจกรรม สนับสนุนการเรียนการสอน ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง</p>
<p>2. กลยุทธ์การประเมินการสอน คณะกรรมการในรายวิชาประเมิน หรือการสังเกตการสอนจากอาจารย์ในวิทยาลัยสงฆ์</p>
<p>3. การปรับปรุงการสอน วิทยาลัยสงฆ์ให้ผู้สอนทบทวน และปรับปรุงวิธีการสอน จากผลการประเมินของผู้เรียน หรือข้อเสนอแนะจาก ผู้เชี่ยวชาญ โดยที่สูติวิทยาลัยสงฆ์หรือ แก้ไขปัญหาาร่วมกัน</p>
<p>4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา วิทยาลัยสงฆ์ประเมินข้อสอบ และความเหมาะสมในการให้คะแนนแต่ละรายวิชา ให้เป็นไปตามระบบการ ประเมินของหลักสูตร</p>
<p>5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา วิทยาลัยสงฆ์สร้างระบบทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากการประเมิน การเรียนการสอนของ ผู้เรียน และคณะกรรมการของวิทยาลัยสงฆ์เสนอให้ผู้รับผิดชอบในการทบทวนเนื้อหา การสอน ตลอดถึงการเสนอเพื่อ ปรับปรุงพัฒนาในรายวิชาต่อคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป</p>

ลงชื่อ

(พระมหาพิสิฐ วิสิฐฐปญโญ,ดร..)

ผู้รับผิดชอบรายวิชา/

อาจารย์ผู้บรรยายในรายวิชา

๒๔ เมษายน ๒๕๖๓

ลงชื่อ

(อาจารย์ ดร.สุนทร สายคำ)

(ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธบริหารการศึกษา)

ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๒๔ เมษายน ๒๕๖๓